

1.0 VŠEOBECNÉ VYMEDZENIA, ÚDAJE A POJMY	7
Predhovor	7
POUŽITÉ HLAVNÉ OZNAČENIA	8
1.1 Význam dopravy a manipulácie v stavebníctve	10
1.2 Formulácia dopravných a manipulačných problémov a pojmov	13
1.3 Rozdelenie manipulačných procesov z hľadiska používaných stavebných materiálov	16
1.4 Všeobecné členenie dopravných a manipulačných zariadení	17
2.0 STROJE A ZARIADENIA PRE CYKlickú VERTIKÁLNU MANIPULÁCIU V STAVEBNÍCTVE	21
2.1 Všeobecne o vertikálnej manipulácii v stavebníctve . . .	21
2.2 Rozdelenie a charakteristika zdvíhacích zariadení a strojov	21
2.3 Zdviháky	22
2.4 Kladkostroje	25
2.5 Navijáky (Vrátky)	29
2.6 Žeriavy	30
2.6.1 Rozdelenie žeriavov	32
2.6.2 Vežové žeriavy	35
2.7 Výtahy	36
2.7.1 Rozdelenie elektrických výtahov	38
2.7.2 Určenie síl v lanách a výkonu pohonu výtahov . . .	40
3.0 ZÁKLADNÉ MECHANIZMY DOPRAVNÝCH, ZDVÍHACÍCH A MANIPULAČNÝCH STROJOV A ICH VÝPOČET	42
3.1 Všeobecné zásady	42
3.2 Určenie zotrvačných síl a momentov	43
3.3 Určenie potrebného výkonu poháňacích motorov zdvíhacieho mechanizmu	45
3.3.1 Brzdenie bremena	46
3.4 Pojazdový mechanizmus	47
3.4.1 Brzdenie pri vozidle	49
3.5 Otáčací mechanizmus	49
3.5.1 Brzdenie pri otáčaní	51
3.6 Sklápací mechanizmus	51
4.0 POHONY DOPRAVNÝCH, ZDVÍHACÍCH A MANIPULAČNÝCH STROJOV V STAVEBNÍCTVE	53
4.1 Základné rovnice mechaniky pohonu a mechanické charakteristiky	53
4.2 Ručný pohon	55
4.3 Motorový pohon všeobecne a jeho rozdelenie	57

4.3.1	Hydraulické pohony a ich rozdelenie	58
4.3.2	Hydrostatické prevody	59
4.3.3	Hydrodynamické prevody - ich podstata	61
4.4	Pneumatické pohony	62
4.4.1	Základné charakteristiky pneumatických motorov	65
4.5	Pohon spaľovacími motormi	66
4.5.1	Pracovný obeh spaľovacieho motora	66
4.5.2	Základné charakteristiky spaľovacích motorov	67
4.6	Elektrické pohony	70
4.6.0	Mechanika elektrického pohonu	70
4.6.1	Všeobecné pojmy a ich rozdelenie	70
4.6.2	Jednosmerný sériový motor	72
4.6.3	Jednosmerný derivačný motor	73
4.6.4	Kompoundné motory	73
4.6.5	Jednosmerné regulované pohony	74
4.6.6	Asynchronné trojfázové motory	75
5.0	HLAVNÉ ČASTI ZDVÍHACÍCH STROJOV A ICH VÝPOČET	78
5.1	Nosné oceľové konštrukcie	78
5.1.1	Prúťová konštrukcia	78
5.1.2	Plnostenné a skriňové konštrukcie	80
5.1.3	Skrupinové konštrukcie	82
5.1.4	Základy výpočtu oceľových konštrukcií žeriavov	83
5.1.5	Únosnosť na únavu	84
5.1.6	Statické výpočty hlavných častí NOK žeriavov	85
5.2	Zdvíhacie mechanizmy	92
5.2.1	Laná	92
5.2.1.1	Laná konopné a laná z umelých materiálov	93
5.2.1.2	Oceľové laná	94
5.2.1.3	Skladané laná stavebné	97
5.2.1.4	Výpočet oceľových lán	97
5.3	Reťaze	99
5.3.1	Zvarované článkové reťaze	99
5.3.2	Sponová reťaz (Gallova)	100
5.4	Kladky a bubny	102
5.4.1	Kladky a bubny pre laná	102
5.4.2	Kladky a bubny pre reťaze	104
5.5	Kladnice a závesy	106
5.6	Prostriedky pre uchopenie bremena	107
5.7	Brzdy a zdrže	109
5.7.1	Brzdy čelustové	109
5.7.2	Brzdy pásové	111
5.7.3	Kotúčová brzda	112
5.8	Pojazdové kolesá a koľajnice	113
6.0	ZÁKLADY MECHANIKY SYPKÝCH MATERIÁLOV	116
6.1	Najdôležitejšie vlastnosti sypkých materiálov	116
6.2	Základy mechaniky sypkých materiálov a zemín	119
6.3	Tlakové pomery v sypkom materiáli v nízkych nádobách a v zásobníkoch	120

6.4	Tlakové pomery vo vysokých zásobníkoch	122
7.0	ZÁKLADNÉ PARAMETRE VÝPOČTU DOPRAVNÝCH A MANIPULAČNÝCH ZARIADENÍ	125
7.1	Klasifikácia dopravných zariadení s plynulou činnosťou	125
7.2	Všeobecne o dopravnom množstve a výkonnosti	127
7.3	Určovanie dopravnej výkonnosti	130
7.3.1	U zariadení s plynulou činnosťou	130
7.3.2	U zariadení s cyklickou (periodickou) činnosťou	132
7.4	Potrebný príkon dopravných a manipulačných zariadení	134
7.5	Ťažná sila a odpor vozidiel	137
7.6	Kritéria použitia dopravných strojov a zariadení	139
7.7	Ekonomická výhodnosť dopravných zariadení	142
8.0	DOPRAVNÍKY PÁSOVÉ	145
8.0.1	Všeobecne o ťažnom elemente	145
8.1	Účel použitia, výhody a rozdelenie	145
8.2	Popis hlavných častí a ich rozdelenie	146
8.2.1	Gumové pásy	148
8.2.2	Nosné stolice a valčeky	150
8.2.3	Bubny	152
8.2.4	Nosná konštrukcia	153
8.3	Silové pomery na poháňacom bubne - kotúči	154
8.4	Diagramy pohybových odporov u pásových dopravníkov	156
8.4.1	Uzavretý či obežný diagram ťahových síl v páse	156
8.5	Otvorený diagram síl v páse	158
8.5.1	Dvojbubnový pohon	160
8.6	Výpočet pásových dopravníkov	162
8.7	Zhadzovacie pomery na bubnoch pásových dopravníkov	165
8.8	Dopravníky s ocelovým pásom	167
8.9	Dopravníky s ocelogumovým pásom	169
9.0	DOPRAVNÍKY REŤAZOVÉ PLASTICKÉ	172
9.1	Výpočet reťazí	174
9.2	Kapacitný a výkonový výpočet	176
9.3	Teória vodrovňných redlerov	177
9.4	Korčekové elevátory	179
9.4.1	Zhadzovacie pomery na bubnoch a reťazových kolesách elevátora	180
9.4.2	Základy kapacitného a výkonového výpočtu	183
9.5	Závesové reťazové dopravníky	184
10.0	DOPRAVNÍKY BEZ ŤAŽNÉHO ELEMENTU	186
10.1	Závitovkové dopravníky	186

	str.
10.1.1 Hlavné časti a rozdelenie	186
10.1.2 Základy výpočtu závitovkových dopravníkov	187
10.1.3 Zvislé závitovkové dopravníky	190
10.2 Valčekové dopravníky	191
10.2.1 Rozdelenie dopravníkov	191
10.2.2 Základné výpočty valčekových dopravníkov	193
10.3 Vibračné dopravníky	195
10.3.1 Dopravné žľaby	196
10.3.2 Trasadlá	197
10.3.3 Dopravníky s mikrovrrhom	198
11.0 DOPRAVA MATERIÁLU V DOPRAVNOM MÉDIU	201
11.1 Pneumatická doprava	201
11.1.1 Rozdelenie pneumatických systémov	201
11.1.2 Hlavné časti pneumatickej potrubnej dopravy	203
11.1.3 Základy výpočtu pneumatickej dopravy	206
11.1.4 Fluidizačné (čeriace) dopravné systémy	210
11.2 Hydraulická doprava - jej princípy	211
11.2.1 Spôsoby a druhy riešení	213
11.2.2 Prípady použitia hydraulického dopravy	214
11.2.3 Základy výpočtu hydraulického dopravy	215
11.2.4 Prvky hydraulických dopravných systémov	218
11.3 Lanové dráhy	221
11.3.1 Základy kapacitného a výkonového výpočtu	224
11.3.2 Prvky lanových dráh	225
12.0 POMOCNÉ ZARIADENIA PRE MANIPULÁCIU SO SYPKÝM MATERIÁLOM	228
12.1 Zásobníky	228
12.1.1 Projektovanie zásobníkov	228
12.1.2 Určenie skladového množstva a objemu zásobníkov	230
12.1.3 Pohybové vlastnosti sypkých materiálov v zásobník	232
12.1.4 Riešenie vyústí zásobníkov	235
12.1.5 Uzávery, podávače, vibrátory a hladinometry	238
12.1.5.1 Uzávery	238
12.1.5.2 Podávače	239
12.1.5.3 Vibrátory a hladinometry	242
12.2 Skládky	243
12.2.1 Skládky vstupné	243
12.2.2 Medziskládky	243
12.2.3 Skládky hotových výrobkov	244
12.2.4 Konštrukcia skládok a zásobníkov	246
12.2.4.1 Voľne sypané	246
12.2.4.2 Zastrešované skládky	247
12.3 Pomocné zariadenia pre nákladku a vykládku sypkých mat.	248
12.3.1 Nakladače	248
12.3.2 Zásobník ako sprostredkujúci článok nakladky a vykládky	254
13.0 DOPRAVNÉ A MANIPULAČNÉ ZARIADENIA VÝROBNÍ STAVEBNÝCH MAT.	256
13.1 Dopravné a manipulačné zariadenia pri výrobe kameniva a ťažbe štrkopieskov	256
13.2 Dopravné a manipulačné zariadenia cementární a vápeniek	256
13.3 Dopravné a manipulačné zariadenia tehelní	257
13.4 Dopravné a manipulačné zariadenia betonárok	258
14.0 MANIPULAČNÉ SYST.A PROSTR. V SKLADOCH STROJ. MATERIÁLU	263
LITERATÚRA	274